VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Ajoitukset pielessä

Jos Venäjä olisi miehittänyt Krimin niemimaan pari päivää aikaisemmin, eduskunnan russofobit olisivat roihahtaneet oitis täyteen liekkiin. Nyt jäi viikko aikaa harkita sanojaan.

Suna Kymäläisen (sd.) kohualoite maanhankinnan kieltämiseksi Eta-alueen ulkopuolisilta puhutti silti koko illan. Lähetekeskustelussa tyydyttiin toivomaan Venäjältä vastavuoroisuutta tonttikaupoissa.

Yhtä laitaa edusti **Risto Kalliorinne** (vas.), joka toivoi joskus saavansa kesäpaikan sukunsa kotitalon raunioilta Salmista. Venäjää uhkailemalla sitä ei tule.

Juho Eerola (ps.) puolestaan vaati Venäjää palauttamaan mummonsa kotipaikan Säkkijärven Teikarin saaresta suvun haltuun ilmaiseksi, koska sen vääryydellä veivät.

Kaipaamme vielä heitä

Kokenut **Kari Rajamäki** (sd.) halusi laajentaa näkökulmaa. Hän väläytti mahdollisuutta, että kiinalaiset tulevat ostamaan meiltä metsät ja vedet, kuten he ovat hankkineet valtavia alueita Afrikasta.

Kokoomuslaiset olivat hyvin maltillisia ja terhakoita. **Sanni Grahn-Laasonen** (kok.) ennusti eduskunnan vielä keskustelevan, miten saamme venäläisten mielenkiinnon Suomeen palautetuksi.

Kokoomuksen todellisuudessa perin asiallisesta linjasta saa helposti väärän käsityksen, kun **Ben Zyskowicz** (kok.) dominoi sen laidan salikeskustelua. Zyskowicz sai parantumattomia haavoja kamppaillessaan taistolaisten kanssa 1970-luvun teinipolitiikassa.

Ei ole kovin fiksua, että hän eduskunnan täysistunnossa luokittelee, ketkä edustajatoverit ovat Yhdysvaltojen ystäviä ja ketkä eivät. Hänen arkkivastustajansa, ex-kansanedustaja **Jaakko Laakso** (taist. komm.) luokitteli aikoinaan Neuvostoliiton ystävät ja viholliset, mutta siitä ei laajaa kunnioitusta herunut.

Vääntäkää myllyjänne!

Ydinvoima on niin tiukasti eduskunnan suojeluksessa, että jopa jo hyväksytyn voimalan pienentämiselle pitää hankkia parlamentin lupa. Hallituspuolue vihreät tekevät asialla tauotonta politiikkaa seuraavan vuoden.

Venäläiskammolla laskelmoidusti ratsastava **Heidi Hautala** (vihr.) pyrkii Suomen EU-komissaariksi vastustamalla venäläistä ydinvoimalaa.

Vihreiden tuore ryhmänjohtaja **Outi Alanko-Kahiluoto** uhkaa puolueen lähtevän hallituksesta, jos ydinvoimala hyväksytään. Vihreiden puheenjohtaja **Ville Niinistö** haluaa ennen lähtöä nostaa muutaman kuukauden ministerinpalkkaa.

Jos vihreät olisivat käynnistäneet pelin politikkansa tammikuun paukkupakkasten aikaan, kansa olisi kovalla äänellä komentanut heitä vääntämään onnettomia tuulimyllyjään.

Taksikuskeista kätilöitä

Liikenneministeri **Merja Kyllönen** (vas.) kehuttiin taksinkuljettajien 70 vuoden yläikärajan poistamisesta. Oikeasti sen määrää EU.

Osmo Kokon (ps.) mielestä onkin kummallista, että 70-vuotias saa ajaa 50 hengen linja-autoa mutta ei viiden hengen pirssiä. **Timo Kalli** (kesk.) uskoi syrjäseutujen kuljetusten saavan pienen pidennyksen.

Kaj Turusen (ps.) mielestä taksikuskien koulutuksessa pitää muistaa synnyttävät matkustajat. **Erkki Virtasen** (vas.) mukaan taksisynnytyksiä tapahtuu niin harvoin, ettei kuskeista tarvitse sitä varten kätilöitä kouluttaa.

Merja Mäkisalo-Ropponen (sd.) vaati taksinkuljettajille opetettaviin taitoihin muistisairaiden havaitsemisen sekä kommunikoinnin puhekyvyttömien matkustajien kanssa. Pohjois-Karjala lähetti viime vaaleissa asiallisen **Lauri Kähkösen** (sd.) seuraajaksi perin kiihkeän sosiaalitädin.

Perussuomalaiset vaativat taksikuskilta ennen muuta kielitaitoa. Siis suomen kielen taitoa. Heidän korvilleen parasta matkamusiikkia on poliitikkoja suomeksi haukkuva taksinkuljettaja.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN - LA 7.3.

ARV. EMÄNNÄT

Lähettäkää villat ja kudinlumput meille, ja liittäkää mukaan seloste mitä lankoja haluatte. Toimitamme langat myös värillisinä. Suoritamme karstausta levyille ja hahtuville.

Myymme: Erilaisia villalankoja alk. 10 mk/kg. Värillisiä villalankoja 15—20 mk/kg. Matto ym. lumppulankoja alle 5 mk/kg. Mattolankoja myös värillisinä.

Ostamme: Villat ja kudinlumput. Toimitusaika 2—3 päivää.

Lähetyksiin ja tilauksiin aina osoitteeksi:

KUORTANEEN VILLA, Kuortane kk.

SMK saa reikäkorttiaivot

Äskettäin allekirjoitettiin Suomen Maanviljelijäin Kauppa Osakeyhtiön ja Suomen Kaapelitehdas Osakeyhtiön välillä sopimus Bull Gamma 10-tietokoneen toimittamisesta SMK:lle Tampereelle. Bull Gamma 10 on pienehkö tietokone, joka käsittelee reikäkorteille lävistettyjä tietoja 300 kortin nopeudella minuutissa ja kirjoittaa samanaikaisesti tuloksia 300 rivin nopeudella minuutissa. SMK:n kone asennetaan vuoden 1965 loppupuolella, ja se tulee hoitamaan lähinnä yhtiön varastokirjanpitoa, reskontraa ja laskutusta.

Metsätöissä 132 000 tekijää

Metsätyömaiden vahvuus oli helmikuun viimeisen viikon lopulla yhteensä 132 000 työntekijää. Vuosi sitten oli vastaava luku 119 000. Huippuluku, joka tänä vuonna oli helmikuun puolivälissä, oli 142 000 työntekijää. Vedätystöitä on tällä hetkellä käynnissä huomattavasti tavallista enemmän. Vedätyksissä on mukana 51 500 miestä ja 46 000 hevosta. Myös hakkuissa ollaan viime vuodesta edellä. Miehiä on töissä 65 000 (57 000). Hakkuutyömailla alkavat työt vähitellen hiljetä, ja maaliskuun puoleen väliin mennessä lasketaan usean työmaan päättyvän.Vedätyksissä on myös odotettavissa hiljentymistä, mutta ei aivan niin nopeassa tahdissa kuin hakkuissa.

MARKKU VUORIKARI

Pohjaan tehtävä uurros eli olas ohjaa suksea kulkemaan suoraan, suksiseppä Esko Vilminko kertoo.

Suksiseppä arvostaa perinteitä, kuten katajasta ja nahasta valmistettua sompaa. Omiin matkasuksiinsa Vilminko on kokeilumielessä tehnyt normaalia leveämmät olakset.

Kolme vuotta laudasta sukseksi

Perinteinen matkasuksi valmistuu käsityönä sotkamolaisessa verstaassa. Hiihtäjä pääsee matkasuksilla liikkumaan hangilla vapaasti entisajan tapaan. Valmiita latuja ei tarvita.

SOTKAMO (MT)
Huumaava tervan tuoksu täyttää verstaan. Seinien hyllyt ovat täynnä eri valmistusvaiheissa olevia puusuksia.

”Ei tähän rupea kuin hullu”, hymyilee **Esko Vilminko**, suksiseppä Sotkamon Ohravaaralta. Siellä muotonsa saavat puusukset, joita Vilminko tekee kainuulaisen matkasuksen mallia vaalien.

Sen on kehittänyt aikoinaan **Fredrik Heikkinen**, joka valmisti viimeiset suksensa 1980-luvulla 80 vuoden kunnioitettavassa iässä.

Vilminko löysi mallin etsiessään itselleen sopivia puusuksia 2000-luvun alussa. Kun sellaisia ei valmiina saanut mistään, päätti käsistään kätevä mies tehdä sellaiset itse.

Ensimmäinen suksipari valmistui 2004. Ne herättivät lähipiirin huomion ja pyyntöjä samanlaisten saamisesta alkoi sadella.

Vuotta myöhemmin Vilminko perusti toiminimen. Nyt suksia valmistuu 50 paria vuodessa.

Karjalainen koivu taipuu

Suksen matka koivulaudasta valmiiksi tuotteeksi kestää kolme vuotta.

Vilminko ostaa vuodessa laudat joensuulaiselta sahalta. Jokainen lauta valitaan erikseen, sillä niiden pitää olla oksattomia ja suoria.

Laudat saavat kuivua kaksi vuotta ulkona. Sitten ne kastellaan ja ladotaan tiukaksi nipukseksi.

Nippu viedään kuivaamoon eli suksisaunaan vielä kuukaudeksi. Siellä pikkuinen kiuas pitää lämpötilan tasaisena 40–50 asteen tienoilla ilman kiertäessä tasaisesti.

Kuivaamisen jälkeen lautojen kosteus pitäisi olla viiden prosentin tietämillä.

Huolellinen valinta ei aina auta. Pitkän valmistusprosessin aikana puun luonne saattaa muuttua ja lopputulos onkin kiero suksi.

”Koivua ei nujerreta noin vain”, Vilminko sanoo.

Joustoa sälerakenteella

Vilmingon ensimmäinen suksipari valmistui kokopuusta.

Sittemmin hän päätyi sälerakenteeseen, jonka ansiosta suksesta tulee erittäin jäntevä ja ryhtinsä pitävä.

Laudat sahataan 3,5 millimetrin paksuiksi säleiksi. Kaksi suksea valmistetaan aina samasta laudasta, jotta ne ovat pari ja toimivat samalla tavalla.

Ne liimataan yhteen paineilman avulla tätä työvaihetta varten Vilmingon yhdessä isänsä **Mauno Vilmingon** kanssa kehittämässä penkissä.

”Ennen Suomessa oli kymmeniä suksitehtaita. Nyt näitä laitteita ei valmisteta missään”, Mauno Vilminko toteaa.

Liima kuivuu puolessa tunnissa, minkä jälkeen alkaa huolellinen höyläys ja hionta. Hiljalleen suksi saa muotonsa.

”Kärki ei saa olla retvakka, jotta suksi haluaa nousta hangelle”, Esko Vilminko perustelee loivaa kaarretta.

Valmis suksi sivellään vedenkestävällä lakkaöljyllä. Pohjaan sivellään sotkamolaista hautatervaa.

Kolmea eri pituutta

Lopulta käsissä on pitkä ja kapea suksi, leveydeltään 77 millimetriä. Asiakkaasta riippuen pituutta on 260, 280 tai 310 senttimetriä.

Suksi viimeistellään naulaamalla saappaan kohdalle kestävä kumi. Vilminko jättää sen hieman koholle, jotta lumi ei takerru suksen ja saappaan väliin. Lisäksi kupera muoto estää jalkaa liikkumasta sivulta sivulle.

Valmis pari maksaa ilman arvonlisäveroa 415–475 euroa.

Mikäli asiakas haluaa, suksiin laitetaan myös siteet. Ne hankitaan Kuusamon uistimelta.

> »Kärki ei saa olla retvakka, jotta suksi haluaa nousta hangelle.«
> ESKO VILMINKO

”Pitkä, puinen sauva, jossa on katajainen sompa. Se on ainoa oikea kumppani matkasukselle”, Vilminko painottaa. Sauvalla ei lykitä vauhtia vaan pidetään tasapainoa vaikkapa ojaa ylittäessä.

Metsän rauhaan ja meren jäälle

Vilmingolla on asiakkaita ympäri Suomea. Kainuulaisilla matkasuksilla hiihdetään metsästysreissuilla Ruotsin Lapissa tai meren jäällä Helsingissä.

”On paljon ihmisiä, jotka eivät halua hiihtää valmiita latuja turistien ympäröimänä.”

Asiakkaiden joukossa on yhä enemmän naisia. ”Noin kaksi kymmenestä”, Mauno Vilminko laskeskelee.

Yksin yrittävällä ei ole mahdollisuutta ottaa vastaan yhtään nykyistä suurempia tilauksia, vaikka laatusuksien maine on kiirinyt jopa Atlantin yli Yhdysvaltoihin.

Syy on yksinkertainen. Koska suksipaja on pieni, suksia työstetään. Kukin työvaihe tehdään valmiiksi kaikkien suksien osalta ennen kuin siirrytään seuraavaan.

Suksisepän suunnitelmissa ei muutenkaan ole laajentaa. Näin on hyvä.

”Jos Heikkinen teki viimeiset sukset 80-vuotiaana, niin kai minä värkkään täällä vielä, kun ikää on 85. Lähden sitten sukset jalassa”, Vilminko myhäilee.

Päivän työt on tehty.

Seppä astuu keväiseen auringonpaisteeseen ja laittaa sukset jalkaansa.

Hiihtäjä etenee verkkaisesti suksien puskiessa hangen päälle. Lumi rahisee, matka taittuu.

MAIJA ALA-SIURUA